

Előfizetési árak:

estén vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre. 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja

Egy em. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Krieghammer ígéretei.

Debreczen, május 19.

A delegáció hadügyi albizottságának tegnapi ülésén Krieghammer közös hadügyminiszter két igen fontos ígéretet tett, melynek beváltása egyrészt a magyar ipar fejlődésére nagy befolyást fog gyakorolni, másrészt a jogegység megalapítására egy hatalmas lépés leendő. Ígéretet tett ugyanis a miniszter arra nézve, hogy a közös hadsereg szükségletének beszerzésénél kellő tekintettel lesz Magyarország iparsaira és gyárosa; kijelentette, hogy tekintetben Hegedüs Sándor magyar kereskedelemügyi miniszterrel tárgyalásokat folytat. A közös hadügyminiszter második ígérete arra vonatkozik, hogy még az év folyamán el fogja készíttetni s a honvédelmi miniszterhez be fogja terjeszteni a katonai büntető eljárás reformjáról szóló javaslatát. E két nagyszabású ígéret a hadügyi albizottság tagjainak felszólalásaira vezethető vissza.

A bizottság tagjai meglepedéssel konstatahatják, hogy működésük eredményes volt, ellenőrzői kötelességük teljesítése nem volt hiábavaló. A magyar képviselőház tagjai ugyanis a kiegyezés óta folyvást nyomtatékosan hangsúlyozták, hogy a hadügyi kormányzat Magyarországot, illetőleg a magyar ipart oly

mértékben részesítse hadügyi szükségletekre vonatkozó megrendelésekkel, a mely mértékben Magyarország a közös hadsereg fentartásához hozzájárul s oly határozottsággal a magyar delegáció felszólalásait ritkán követte oly megnyugtató válasz, mint a melyet Krieghammer adott és ez ígéret nem maradhat üres biztatás, mert Magyarország tekintélye, politikai sulya, melylyel a monarchiában bir, nem tűri meg azt, hogy tovább-tovább hiu ígéretekkel elégítsék ki. Százakra mennek azon milliók, melyeket Magyarország a közös hadsereg szükségleteire, iparcikkekre évtizedek folyama alatt kiadott s ez óriási összegekből a magyar ipar nagyon csekély mértékben részesült és ha arról panaszkodunk, hogy Magyarországon az ipar még most is a fejlettség alacsony fokán áll, ezt határozottan annak lehet tulajdonítanunk, hogy a közös hadügyi kormányzat a magyar ipar mellözésével Ausztriát jogtalan előnyben részesítette.

Hová fejlődött volna a magyar ipar azon harminczhárom év alatt, melyben közgazdasági erőink kifejtését megkísérlettük, ha az Ausztria által fölhasznált ipari költségek Magyarországon nyertek volna elhelyezést, s mily hatással lett volna közgazdasági életünkre azon összegeknek gyáripárunk ezéjaira való

befektetése: azt számokban kifejezni alig lehet. A veszteségeket azonban a magyar társadalom alkotó ereje kibirta s ma ott állunk, hogy bizvást beszélhetünk magyar iparról s vannak iparcikkeink, a melyek nemcsak Ausztriával, hanem bármely más európai állam iparcikkeivel kiállják a versenyt s így a legnagyobb reményvel nézünk a közös hadügyminiszter ígéretének teljesítése elé; bizton hisszük, hogy a magyar ipar nem fog szégyenére válni jó hírének s a hadsereg szükségleteinek kielégítését a legpontosabban fogja eszközölni s ez üdvös eredmény előidézéséért Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternek méltó elismeréssel adózunk, akinek neve a magyar ipar történetében a fejlődés egy újabb korszakát fogja jelenteni.

A közös hadügyminiszter második ígéretére hasonlóképen régóta vár a magyar társadalom. Mily anomáliát képez az jogéletünkben, hogy míg büntető törvénykönyvünk és eljárásunk a legmagasabb színvonalon állt, annyira, hogy büntetőjogi rendszerünk az európai szaktekintélyek elismerését vívta ki: addig katonai büntető eljárásunk középkori jogelvek alapján működik s Európa összes igazságszolgáltatási intézményei között a legalsóbb fokon áll, hol a vádló, a védő és a bíró egy személyben

TÁRCZA.

Sietnem kell . . .

Sietnem kell! . . . Ki tudhatja:
Kimerült pályám vége hol van?
Hátha holnap kiesik már
A kezemből irótollam?!
Isten tudja: mit végezett
Felőlem el . . . pedig még én
A legszebb dalt, . . . legszebb dalom
Megírni, ah, úgy szeretném!

A legszebb dalt, . . . mikor egygyé
Lett szerető lelkem veled
S kebelre odazárva.
Hitvesemnek neveztelek;
A legszebb dalt, melynek édes
Csók volt mindig az akkordja;
Kebelünkben egy világnak
Hű szerelmét könnyen hordva!

Emlékszel-é, én hű párom,
Mikor nyájas, holdas esten
Csend ölemben álmadozó
Kis lakotok felkerestem?!
Hogy dobbant fel szerelmes
Érző szived látásomra!
Hogy borultál önfeledten
Égő arczczal a karomra!

És daloltunk! . . . Fenn méla hold
Hallgatta a legszebbik dalt,
Mely ábrándos, szép csillagok
Szemeiből ezüst könyt csalt.
A szerelem bűvös bájos
Érzete élt dalainkban,
Az nyert éltet, el nem mulót.
Elcsattanó csókjainkban! . . .

Sietnem kell! . . . Hátra van még
Megírom a legszebbik dalt! . . .
Nem, nem tudom! . . . E szivből már
Minden édes öröm kihalt! . . .
Fél búsongó pacsirtája

Ez a bánattépett sziv már!
Dal nélkül fog elhamvadni,
Ha rátör a fagyos halál!

Szini Péter.

Képek Szicziából.

III. Camora.

Írta: Kuthi Zsigmond.

A camora nem egyesület, nem szövetséget, hanem elv, a mely egész Szicziában uralkodik. Némileg humános „ize” is van. Legközelebb áll a camora a német „leben und leben lassen” közmondásának elvéhez és szelleméhez. Sziczia ugyanis, mint már előző ismertetésünkben közöltük, szegény. A napszám, a kézimunkája után él. A napszám, a kézimunka fölötté ocsó. Egy lira (45 kr.) napszám már sok. Mit csináljon tehát a proletár, a szellemi és fizikai munka után élő nagy tömeg?

Hát biz az minden igyekezetével, furfangjával, ravaszságával és találékonyságával azon van, hogy módosabb embertársát

Herczeg Metternich-féle

Königswarti

Richard-forrás

★ A világ legkitünőbb asztali vize. ★

Természetes szénsavdus tartalmánál fogva különösen alkalmas borral, gyümölcs-szörppel vagy likőrrel való keverésre. Feltűnő gyógyhatásu emésztési zavaroknál, ugyszintén a légeső és hűgőlyag idült hurutos bántalmánál. Járványos betegségek ellen biztos óvszernek bizonyult. Országos főraktár és iroda: Budapest, VIII., József-körut 9. sz.

Kapható helyben Geréby Fülöp utódai uraknál, mint főraktárosoknál és minden jobb vendéglőben.

egyesül, hol oly büntetési rendszer van alkalmazásban, melyre Európa művelt nemzetei, mint egy letűnt kor jellegzetes hagyományára tekintenek vissza.

Őszinte örömnöknek adunk kifejezést a fölött, hogy elmaradottságunkat fel fogja váltani a modern büntetőjogi igazságszolgáltatás rendszere; úgy véljük, hogy a haladás ez újabb jelét igazságügyi kormányzatunk intézkedéseinek tulajdoníthatjuk.

A magyar delegáció tehát kötelességét sikeresen teljesítette, így nem teljesült be azok jóslata, akik az ellenzék néhány tagjának lemondásából azt következtették, hogy az ellenzék elmaradása az ellenőrzést meg fogja hiúsítani, mert az ellenőrzés lényege nem az üres frázisok csillogtatásában, hanem az eredmények kivívásában mutatkozik.

Ő Felsége Budapesten. Ő Felsége ma reggel 5 óra 45 perckor Gödöllőről Budapestre érkezett s délelőtt 10 órakor általános kihallgatásokat adott. Holnap reggel kedvező idő esetén csapatszeme lesz a Vörösmarty téren. Jövő hétfőn ismét általános kihallgatást ad a Felség.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága Apáthy Péter elnöklésével ülést tartott, a melyben az Ugron Gáborra vonatkozó összeférhetlenségi bejelentéseknek, valamint az Ugron által önmagára nézve tett bejelentésnek az érdemleges tárgyalására időpontul a parlament pünkösdi szünideje utáni első napnak, június 7-ének 11 óráját tűzte ki. Erről az időpontról Ugron Gábor értesíteni fog avval a felhívással, hogy a talpa-szállítás és pokróczgyár ügyére, valamint az önmaga által bejelentett téglaszállítási ügyre vonatkozó, esetleg birtokában lévő okmányokat és adatokat hozza magával az ülésre. A Ház elnökéhez

és különösen az idegent kiaknázza, kipréselje.

Maga a szicíliai társadalom támogatja a szegény munkást, napszámot, proletárt ebbeli törekvésében.

Nézzünk néhány példát, melyekkel a camorát szemléltethetjük.

A hajó megáll a kikötőparttól jó messzire. Az utas kénytelen bárkát igénybe venni, hogy partraszállhasson. Pedig a hajó kiköthetne, de akkor az a sok száz meg száz bárkás miből élne? A hogy a hajó horgonyt vetett, mint a darazsok az édes gyümölcsöt, úgy rohanják meg a bárkások a hajót. De azért az a bárkás ember nem veszi el podgyászodat, hogy a bárkájába vigye, hanem hoz magával egy czimborát és mikor partra szállított, ismét nem a bárkás, sem a czimborája, a ki a hajóról levitte podgyászodat, szállítja a holmidat a partra, hanem ismét egy más ember, a ki a partron várta a bárkát. És már most fizetned kell egy ember helyett hármat. Ez a camora!

Ha vasuton utazol, más váltja meg a jegyed, más viszi a podgyászodat a peronra és ismét egy harmadik gondoskodik, hogy helyed is legyen a kocsiban.

Ha a bérkocsiból kiszállsz, a fiakeres a fülebotját se mozgatja, hogy segítsen ki a járművéből, hogy büröndödet levegye, a „Camora“ elve tiltja azt neki. Hadd keresen valamit az a szegény istenadta is.

Maga a kormány is hódol a camora elvének. Mindenből kivieszi a maga részét. Szinte találékony a dacia (vám) és gabella (fogyasztási) adó nemek kivételében! —

érkezett és a bizottsághoz áttett többi összeférhetlenségi bejelentés tárgyalásának az időpontját később fogja a bizottság kitűzni.

Az a bizonyos közöny.

Debreczen, május 18.

A napokban e helyen vezérezikkelyt irtunk a társadalmi egységről, melyet magának a most izekre széttagolt társadalomnak kell megteremteni. Szavaink visszhangra találtak, a mennyiben társadalmi életünk egyik kiváló szereplő tagja arról értesít, hogy tulságos sötétnek látjuk azt a képet, melyet tollunkkal rajzoltunk. Okos levelében elmondja, hogy a mi társadalmunk a maga alapjában egészséges s csak egyesíteni kell a szétszórt erőket és ez esetben társadalmunk egyszerre átalakul.

Megjegyezzük itt, hogy mi ugyanezt mondtuk cikkelyünkben. Gazdag a mi társadalmunk anyagi és szellemi erőben, kész az áldozatra, csak mozgatni kell. Amde hol a mozgató erő, hol az egyesítő hatalom? Ki vállalkozik arra a sziszifusi munkára, hogy megtörje az eldőlőket, eltörje a gáncsot, az egyesek részéről tapasztalható kicsinylést, midőn alkotni akar önzés nélkül, a köz javára áldozva fel szellemi tehetségét, idejét, sőt talán anyagi javait is. Mit tegyen az ilyen jó szándéku ember, ha nem tudja vagy nem akarják megérteni és legnemesebb intencziói mellett is mellékérdekeket keresnek? Mint annyi száz a multban félreállt is, lemondva a társadalom regenerálásának alapvető munkájáról.

Azzal a gáncs, de leginkább a közönyösség öli meg nálunk a legjobb szándékot. Nem vádolunk, hanem konkrét dolgot hozunk fel állításunk igazának megvilágítására. Itt van a Csokonai kör. Van hatvan-négy alapító és háromszáznyolcvan rendes tagja. Ez a kultur egyesület, mely az irodalmi erőket egyesíti magában, a napokban tartotta közgyűlését körülbelül husz tag részvételével. Igaz ugyan, hogy a kör alapszabályai értelmében tíz tag jelenléte elégséges a közgyűlés megtartására, de kétségkívül mégis szebb és felemelőbb dolog az, ha nagyobb számmal jelennek meg a tagok egy év munkásságának határkövénél. A részvétlenség és közönyösség lehangoltságot szül és valljuk meg az igazat,

ez a lehangoltság érezhető volt a Csokonai-kör közgyűlésén is.

Pedig a Csokonai-kör megérdemelné, hogy több szeretettel segítsük őt azon nemes célok elérésében, melyeket zászlaján irt alapítása alkalmából. Lehet, hogy élete nem volt oly gyümölcsöző, mint a hogy az azok remélték, kik alapját megvetették, de ki ennek az oka? Ne hársítuk el magunkról a felelősséget, hanem mondjuk ki, hogy mi magunk, kik nem tudunk éltető és élő lelket önteni egyetlen társadalmi-irodalmi körünkbe. Mert hisz egy egyület csakis tagjai buzgósa emelhet s ne várjuk a lökést az attól kívül álló erőktől. S ha majd magunk is dolgozunk, a munka szeretetének látása azokat is körünkbe csalja, a kik csak akkor áldanak, mikor látják, hogy az általuk támogatandó kör társadalmi feladatának, irodalompartoló és művelő kötelességének megfelelő.

A Csokonai-kör volt elnöke, bessenyei Széll Farkas, hat éven át vezette ennek ügyeit. Most félrevonul, azt mondva, hogy hivatalos elfoglaltsága nem engedi, hogy a Csokonai-körnek élhessen egész lelkével. Igaz ember ő és épen ezért elfogadjuk az okot, mely őt tőlünk elragadja, bár azt hisszük, hogy lemondása talán összefügg azzal a borus gondolattal, hogy nem remél sikereket, látva a nagyközönség, a társadalom közönyét. A leköszönt elnök érdemei nagyok, ő alatta erősödött a kör tekintélyben, szellemi és anyagi erőben, s nincs okunk kételkedni, hogy méltó utódja lesz Géresi Kálmán, kinek nagy tudása, a Csokonai kultusz iránt mindig melegen érzett szeretete és társadalmi pozíciója nagy hasznára válnak a jövőben a Csokonai körnek, főleg akkor, ha a nagy, intelligens társadalom segíteni fogja őt nemes törekvésében és eszméinek diadalában.

Adja az ég, hogy úgy legyen!

Csokonai Vitéz Mihály a miénk. Ki őrzi meg a nagy poétánk, a mi fiunknak kultuszát, ha mi nem, kiknek a hozására annyi fényt és annyi dicsőséget hozott? Terjesztenünk kell válogatott műveit, melyekben forr a magyarság és hazaszeretet. Bele kell vinnünk Csokonai kultuszát népünk lelkébe népszerű felolvasások és műveinek olvasó, népies kiadása által. Aki a mi értelmes, tanulni vágyó népünk nyelvén tud írni és beszélni, annak szívét is megnyeri hamarosan. Egyesíteni kell erőnket ezen

Ninesen az az élvezeti és fogyasztási cikk, amelyen dacia és gabella nem volna kivétel! Monopolium ott a só és a dohányon kívül a szesz és a gyufa is. Ha valamely magán vagy közokiratot szerkesztesz, azt már eleve bélyeges papírosra kell írnod, mely papíroson még a vonalak száma is meg van határozva, szabva. Aztán rá kell ragasztani a rendes fokozatu bélyegmennyiséget!

A cukor, hus, sör, csokoládé, cacao, huskonzervek stb. élelmi cikkek vámja 40-50 lira közt váltakozik métermázsánként. Ebből kifolyólag Sziciliában egy kiló cukor 90-95 kr., egy darab Suchard vagy Van-Hutten csokoládé 20-25 kr., egy üveg sör — a milyen nálunk 15 kr., — ott másfél lira.

A szegény szicíliai kizárólagos élelmiszere a poszta (Makaróni-féle tészta) és a zöldség.

Ily körülmények közt a maffia és camora — az a két édes testvér — uralja egész Olaszországot és különösen Sziciliát. De legjobban érzik ennek súlyát az idegenek, a kiket üzleti viszonyaik kötik ide.

Az az idegen kereskedő, a ki itt pl. nagy mennyiségű bort, déli gyümölcsöt, olajat vagy kénport akar vásárolni, annak előbb egy ágens után kell néznie. — Ez az ágens kikeresi aztán a termelőknél a megkívántató mennyiségű és minőségű árut, megalkuszik és megköti az együletet. Szállításra kerülén a sor, az ágens összeköttetésbe lép a fuvarosok (vareták) főnökével, az liferálja a szükségeltető fuvart. Végre jön a szállító, a ki az árut

átveszi, beraktározza a hajóba és gondoskodik, hogy azt sértetlenül elszállítsák a megkívánt helyre. Ha az a kereskedő maga akarná mindazt végrehajtani, úgy az áruja, a szállítása, a beraktározása és a hajón való el Expediálása kétszeres árba kerülne és megcsalnak minden lépten-nyomon! Ime, ez a camora-rendszer! A termelőnek gondja van, hogy az ágens keressen: az ágensnek gondja van, hogy a karetasok (fuvarosok) keressenek; mindkettő a szállító ügynök szolgálatában állván, persze, hogy a szállítónak is keresnie kell. A szállító kontaktusban van a hajózási társaságokkal. És ez így megy, mint a karika csapás. Camora mindenütt, minden lépten-nyomon! De a gépezet legalább szépen működik! Ha én reggezőlok az ügynökömnek, hogy három-négyezer hectoliter ilyen vagy amolyan borra szükségem van és ezt a mennyiséget egy hét alatt el akarom szállítani Fiuméba, úgy biztos lehetek benne, hogy a mondott időre az áru a kikötőben lesz. A „baksist“ azonban nem szabad kimélnem. Kiszolgáltatnak a legnagyobb pontossággal, sőt lelkiismerettel (már t. i. a szicíliai erkölestani szabály szerint) de a szoldiknak potyogni kell, akár az esőnek!

Különbben ninesen barátságosabb és szolgálatrakészebb nép a szicíliainál, de csak addig, a míg szoldikat sejt nálad, míg hasznodat veheti. Mihelyst megszüntél neki jövedelmező objektum lenni, megszüntél előtte létezni.

Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában. (Budapest, Váci-körút 78.), valamint minden más könyvárusnál is.

(A római jog történelme Irta: Dr. Farkas Lajos, kolozsvári egyetemi tanár. I. kötet, II. kiadás. 8° 437 lap. Ára 8 kor. — A nemzetállam tankönyve. Irta: Dr. Kuncz Ignác, kolozsvári egyetemi tanár. II. kiadás. 8° 403 lap. Ára 5 korona.

Nagy akadály a magyar tudományos irodalom fölvirágzásának, hogy hazánkban nem fejlődtek ki még eléggé azok az erőteljes vidéki központok, melyek a nyugat-európai államokban a tudomány egyetemes és sokoldalú fejlődésének — mint ez általánosan ismert dolog — a leghathatósabb tényezői. Nem a vidéki szellemi erőkből van a hiány, hisz tudvalevő, hogy nemcsak szépirodalmunk, de tudományosságunk kiváló képviselői is legnagyobb részben származásuk szerint nem az ország központjából valók. A könyvkiadás azonban cenzuralizálva van a fővárosban végképen s a míg minden, mi jó és kiváló szellemi termék, ugyszólván kivétel nélkül tör arra, hogy Budapesten lásson napvilágot: addig vidéki tudományos központok fejlődéséről szó sem lehet. Közös sorsa a vidéki íróknak, hogy műveik az ismeretlenül maradás jegyében születtek s ép ezért indokolt, hogy irodalmi esemény és ritkaság gyanánt ünnepeljük az oly könyveket, mint dr. Farkas Római jogtörténelme és dr. Kuncz Nemzetállam tankönyve. Kétszeresen is részolgálnak e könyvek az elismerésre, mert „vidéki” voltak mellett egyúttal jogirodalmunk legkiválóbb alkotásai közé tartoznak. Compendium mind a kettő, tanulni való s mégis a külföld legjelesebb e tárgy műveivel kiállják a versenyt. Azok közé az igazi forrásmunkák közé tartozik mindakettő, melyekre a jog intézményeinek magyarázásaival hivatkozni szokás.

Dr. Farkas Lajos kötete, mely a fentebb említett anomáliák dacára is már második kiadásban jelenik meg, Róma alapintézményeit tárgyalja az első állami alakulás szerint. A mi fejtegetéseinek különös becsét ad, az, hogy nem követi a történetírás ama közkeletűen divatos módszerét, mely mások fáradságának s verejtékes kutatásának felét leszedve, compilálja az eredményeket több-kevesebb szellemmel, hanem visszaszáll az eredeti források tanulmányozásának valóságos titkos mysteriumaiba; semmit indoklás nélkül nem mond; a történelmi iskola szempontjából egységes alapon magyaráz, adatainak felhasználásában époly pontos, mint lelkiismeretes s e mellett távol áll még látszatától is azon könyveknek, melyek ellenőrizhetlen adataik és jegyzeteik tömegével a tudáskodás minden eszközét felhasználják. A könyv első részében az alkotmány alapintézményeit (imperium, magistratus, comitia, senatus, populus, civitas stb.) veszi sorra; második részében az egyéni (magán) jogosultság körébe vágó családjogi és vagyoni jogi (dologi jog és kötelmi jogok) intézményeket tárgyalja.

Dr. Kuncz Ignác könyve szintén jelentékenyen bővített II-ik kiadásban jelent meg. Teljesen önálló szempontból fejtegeti benne szerző a politika rendszerét a nemzetállam eszméje alapján. Eredeti álláspontja, mely már munkája első kiadásakor is méltó feltűnést keltett, ezúttal szélesebb alapokon nyert kifejtést, amennyiben a modern individualistikus állammal szembeállított nemzetállamot visszavezeti az ethikai államfogalomra, amazt pedig a társadalmi államfogalomra magasabb kategóriájára. Alapeszméje, hogy gondolatban, akaratban és tettben az aktív államalany a nemzet. Minden, mi az államban van: a nemzetnek létalakja, vagyis az államban substantialiter véve, a nemzetet kívül niacsén semmi. Ebből következik az egyén impersonalitása az államban, mert ott csak egy perszonalitás van s ez az államé, vagyis a nemzeté; minden egyéb perszonalitás csak ennek az egynek kisugárzása. — A munka bevezetése szerző alapnézetét s a politika tudományának rövid történelmét foglalja magában. I. része szól az államról általában (alaptanok, alaperők,

szabadság, egyenlőség, államhatalom, alkotmány és államalkat). II. része szól az egyén hatalmi ágairól és ezek ügyköreiről (törvényhozó kormány és bírói hatalom).

Mindkét könyvet, a belső tartalomnak megfelelő előkelő kiállításban állította elő a kiadó cég: Stern János m. kir. egyet. könyvkereskedése Kolozsvártt, honnan a művek megszerezhetők.

(A burok szabadságharcza“ czim alatt rendkívül érdekes kis könyv jelent meg a „Pannonia“ kiadásában (Budapest, VI., Akácfa-utca 22.) Tamássy Béla tollából. E könyv tulajdonképen a burok történelmi fejlődését adja vonzó modorban. Ez most ugyszólván a legaktualisabb olvasmány. A könyv nagy megérdemli mindazon szimpatiákat, melyek most az egész világból a burok felé fordulnak. — Ára mindössze 60 fillér.

Szédelgés világkiállítási ki-tüntetésekkal.

Debreczen, május 19.

Rövid időn belül több szélhámos vendégszerepelt Debreczenben több-kevesebb szerencsével. Ezek között egészen új zsánerű a legujabb csalo, ki tegnap tartózkodott itt s párisi világkiállítási érmeikkel szélhámoskodott. Azzal akart becsapni több kereskedőt és iparost, hogy a világkiállítás kitüntetéseket eszközöl ki számukra, ha ezt megfizetik neki.

A szédelgő tegnap hajnalban érkezett Debreczenbe Budapest felől. Francois Corriege nek nevezte magát, néhány helyen pedig R. C. von Schvaibe-nek. Magas, fekete bajszos, ragyogó szemű ember volt, hosszú gummi köpenyegben, különös formájú, egyenesszélű kemény kalapban járt.

Azt mondta, hogy Párisban előkelő összeköttetései vannak, melyek révén érmeiket és más kitüntetéseket eszközölhet ki. Biztatta az iparosokat, hogy csak küldjék fel tárgyaikat a kiállításra, mert bár az megnyitott, még nem késő. Az érmeiket azután megkapják. Annyira vitte a dolgot, hogy egész dijszabási táblázatot mutatott be a kilátásba helyezett érmeire nézve, mely szerint

nagy arany érem	840 korona,
kis arany-érem	600 korona,
ezüst-érem	400 korona,
bronz-érem	200 korona,
elismerő-oklevél	100 korona

költségbe kerül.

A szédelgőnek természetesen nem sikerült itt senkit se becsapni. Ugy látszik, ez el is kedvetlenítette, mert még tegnap elutazott Debreczenből.

Délután folyamán egy kávéházban agítált s nagyobb társaságban ült egy asztaltalnál. Érdekes dolog, hogy a fekete kávéjába nyers tojást kevert. Mikor csodálkozva nézték ezt az asztaltársai, mosolyogva jegyezte meg:

— Párisban ez így szokás.

Beszéd közben sok „érdekes“ dolgot mondott el a franczia, ki németül is tudott beszélni. Azt állította, hogy Eszterházy őrnaggyal, a Dreyfus-ügy ismert szereplőjével baráti viszonyban állott azelőtt és ezen a réven szenzációs leleplezéseket tehetne a Dreyfus-pörben.

— De nem akartam beavatkozni a dologba, — mondta önérzetes hangon — mert antiszemita vagyok és az én leleplezéseim teljesen tisztára mosták volna Dreyfus kapitányt.

Estefelé bucsuzott el ettől a társaságtól s azóta nem látták. Ugy látszik, megugrott.

Torday Grail Erzsi.

Debreczen, május 19.

Ez az európai hírű recitatornő fog a Csokonai-kör jövő heti matineeóján előadást tartani.

A külföldi nagy városok jól ismerik nevét s a külföldi sajtó visszhangzik kifogyhatlan dicsérésétől. Városunkban még nem fordult meg s azért kedves kötelességünknek véljük őt előre is bemutatni közönségünknek.

Torday Grail Erzsi alapos ismerője a magyar irodalomnak, de főként a népköltészetet dolgozza fel előadásaiban. Nincs az az irodalomtörténet, mely Petőfi egyéniségét és lyráját hivebben visszaadná, mint az ő ismertetései.

A női lélek érzékeny mérlegén analizálja a költőket s különösen szívesen foglalkozik Petőfi költészetével s midőn erről beszél, ellenálhatatlanul ragadja magával a hallgatóság figyelmét s élénk varázsolja Petőfi daczos, titáni lelkületét, hogy akként olvashatunk abban, mintha nyitott könyv lenne.

Nem sablonos fejezetekre osztja ismeretetését, mely beosztás unalmassá teszi a kézikönyveket, hanem meleg érdeklődéssel, szellemesen, üde kidolgozással boncolja Petőfi verselését, külön adván előbb költészetének általános jellemzését, majd egyenként jellemezvén természetit, pusztait és genreképeit, valamint bölcséletét, szerelmi dalait, nemzeti dalait s a látnoki lélekkel kimondott oraculumit igéket.

Előadását szerencsésen választott, jellemző versek elszavalásával igazolja.

S minő szavak ezek!

Finoman árnyékolható, modulativképes, csengő organumnak, rokonszenves megjelenésnek és csodálatosan éles megfigyelőképességnek birtokában már előadása elején megnyeri a szíveket, felkölti a hangulatot és mély, természetes pathossal, majd nyugodtan haladó, majd tuláramló érzellemmel declamált szemelvényeivel feltétlenül uralkodik a kedélyek felett.

Megnyitja előttünk Petőfi érzelmvilágát. Azt a csodás, gyorsanváltozó világot, hol a vészterhes, fenyegető felhőkből félelmesen cikáznak alá a villámok, de ha kiderül, úgy káprázatos verőfény özönlik el a délibábos rónákon s a légben pacsirtaszó, a ligetektől édesen csattogó fülemilének hallatszik.

De ne vágjunk a kritika elé.

A mit eddig mondottunk Torday Grail Erzsikéről, azt igazolhatjuk a külföldi sajtó előttünk fekvő nyilatkozataival.

Mert Torday Grail Erzsi a német nyelvet oly teljesen bírja, mint magyar anyanyelvét és Bulyovszky Lilla óta annyi dicséretet magyar művésznőre nem halmoztak, mint reá.

Weimar, Düsseldorf, Regensburg, Augsburg, Karlsruhe, Mainz, Köln, London, Bréma, Ulm, Berlin, Offenbach, Wiesbaden, Worms közönségét lelkesedésre hevíté előadásaival, midőn a magyar pusztát, annak életét és költészetét ismertette s ezzel valóságos kulturmissziót teljesített.

A Csokonai-kör intézősége teljes hálánkra számíthat, hogy e rendkívüli élvezetet nekünk megszerezte.

Nyilttér.*)

Válasz Desdemonának.

Nagyságos asszonyom!

Alólirott ezennel igazolom, hogy Nagysád himzett zsebkendőjét nem szerelmi zálogul adta nekem, hanem azt én a Piazzán találtam. — A minék hitelére kiadtam, ezen hirlapi nyilatkozatot.

Előttünk:

Jágó.
Rodrigo,
mint tanuk.

Cassio s. k.

* E rovat alatt megjelenő közleményekért egyedül a köylöt terheli a felelősség. Szerk.

A velencei mór pedig olvasván e sorokat elégedetten gyürte volna zsebre az újságot, mondván:

— Hm... Ez már más. Most már meg kell békítenem a kicsit. Megyek a Merceriára és rendelék neki egy tuczat új selyem zsebkendőt...

Flott.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Drága esizma.** Fazekas József hajdubagosi legény nagyon meg volt szorulva pénz dolgában, pedig egy kis multság után epekedett a szíve. Hogy pénzre tegyen szert, gondolt merészet és nagyot s gondolatát követte a tett.

Besomfordált Simon József nevű hajdubagosi lakos szobájába, hogy valami értékes dolgot elemeljen. Egy pár új esizma tűnt szemeibe, mely a szegen felakasztva pihent.

Fazekas nem tétovázott. Hirtelen mozgó állapotba helyezte a pár lábfedőt. Mikor aztán ki akart menni, még egy pár esizmát látott meg a szegletben. Ezt is sajnálta ott hagyni, hanem a már ellopotthoz szegődött.

A esizmákon hamarjában tudott s az így szerzett pénzt vidám kedélyhangulattal elmulat. De torkára is forrott ám a multság. Mert kiderült tolvajtsága s a törvényszék elé került, hol a bíróság a 19 éves legényt tolvajlásért fél évi börtönre ítélte. Ezenkívül még a kárt is meg kell térítenie.

§ **Fegyházra ítélt rabló.** Mészáros Gábor h.-bőszörményi legény még csak 20 éves, hanem azért már szép mulat csinált ma ának. Ez a mul azonban nem valami rózsás színezetű. Oly uton indult el a legény, melyen haladva, egyenest a fegyházba jutott.

Ravasz fufanggal rablást eszelt ki és azt végre is hajtotta. Bába János dorogi gazdát, ki éjnek idején hazafelé tartott, orvul megtámadta s miután előbb letépette a földre, elrabolta tőle a pénzt.

Mészáros azután félholtra verte a szegény Bábát s otthagya az utfélen. Vallo-mása szerint Andirkó Juliánna nevű leány is jelen volt a rablásnál s az eszméletlenül fekvő Bába zsebéből az szedte ki a pénzt.

Ez ügyben annak idején végtárgyalást tartott a törvényszék s a rabló Mészárosot öt évi fegyházra ítélte, míg Andirkó Juliánna, kinek tagadásával szemben, a rablásban való résztvéte igazolást nem nyert, felmentette.

A törvényszék ítéletét helybenhagyta a kir. ítélőtábla is. Tegnap pedig a Kuria ítéletét hirdették ki Mészáros előtt, mely szintén helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

Mészárosot büntetésének letöltésére a napokban indítják utnak Szamosújvárra, hol módjában lesz öt év alatt a megjavulás útjára térni.

§ **Nincsen vádlott.** Még 1898 ban elítélte a helybeli kir. törvényszék Sebestyén Lászlót két és fél évi börtönre. Az ítéletet úgy a kir. ítélőtábla, mint a Kuria is helybenhagyta.

Tegnap kellett volna kihirdetni Sebestyén előtt a Kuria jogerőssé vált ítéletét, de a vádlott nem jelent meg s nem is tudják,

hol van. Valószínű, hogy kirándulást csinált Amerikába.

A kir. törvényszék országos körözését rendelte el az eltűnt Sebestyénnek.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, május 18.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza minőség 77	6.90 — 7.25
" " 78	7.10 — 7.35
" " 79	7.15 — 7.45
" " 80	7.40 — 7.55
Rozs " 71/73	6.20 — 6.30
Árpa	5.80 — 5.70
" (jobb)	— — — —
Zab	5. — 5.10
" prima	— — — —
Tengeri	5.70 — 5.75
Köles	— — — —
Napraforgó mag	— — — —
Bükköny	— — — —
Lóhere	— — — —
Luczerna	— — — —
Pogácsa napraforgó	— — — —
" tökmag	— — — —
Bab (fehér)	— — — —

A közönség panasza.*

A következő panaszos sorokat vettük, melyre nézve fentartjuk a jogot a vádolt gyógyszerésznek válaszáat is közölni.

Tekintetes Szerkesztőség!

Alázattal esedezem a Tek. Szerkesztőséghez, hogy az alant írott patikárius cikket szíveskedjen a legközelebbi lapokban ki nyomatni.

A hadházi patikárius!

A f. hó 17-én reggel egy 3 $\frac{1}{2}$ éves kis lányom eszméletlen beteg lett, a mire mint szülői rettegéssel, kétségbeesetten 6 órakor orvosért szaladtam és gyorsan el is jött hozzám, betegem megvizsgálta receptet írott és szaladtam vele a gyógyszerészhez; ekkor nem volt előbb mint $\frac{3}{4}$ óra, nyitva nem volt még, csemetnem kellett, a minék ugyan jól megadtam az árát, mindennek elmondott, csak jónak nem, nem vagyok én órá, nem vagyok a városnak szolgálja, nem vagyok kötelesség senkinek fölkelni, értse meg számár. ostoba, ezért nem fizet nekem a város, mondá a patikárius, én meg erre gombaságát visszaautasítom, és azt mondom, hogy a ki nagy ur, ne legyen patikás és ezt nyilvánosság elé s a szenvedő emberiség figyelmébe kívánom hozni. Alázatos szolgálja Grün Mórítz, h.-hadházi lakos.

Dráma a kisoroszi postán.

— A rablás-hír szenzációs folytatása. —

A napokban a lapok valóságos rémhistoriákat írtak a kisoroszi postarablásról, a melyben alarcos rablók, halálos fenyegetések, segélyért sikoltozó postáskisasszony játszották a főszerepeket, sőt egynémelyik illusztrált fővárosi újság a rémes historia fényképét is közölte az első oldalon borzalmas alakokkal. A mi tudósítónk is közölte a rablás hírét, a mivel a szerencsétlen postamesternő megriasztotta a községet. Most szenzációs fordulata van a dolognak. Erről jelenti most tudósítónk a következőket:

A csendőrség mindjárt kezdettől fogva mesének tartotta az egész rablói-historiát, mert a helyszínén megtartott szemle alkalmával a postaasztal fiókján a külerőszaknak legkisebb nyomát sem találta, noha a

* Az e rovatban közlöttékért a beküldöttet terheli a felelősség.

kisasszony azt állította, hogy a rablók a fiókot felfeszítették. Erről a körülményről Oláh András n.-kikindai csendőrmester Joanovits Zorka postás kisasszonytól bővebb felvilágosítást akarván szerezni, egy csendőr kíséretében újból megjelent a posta helyiségében, ahol a postakisasszony éppen öltözködéssel volt elfoglalva.

A kisasszony arra kérte a csendőröket legyenek türelemmel, míg felöltözközik. Azal a konyha melletti eselészobába ment, ahol forgópisztolyal a szájába lött.

A lövés zajára a csendőrök berohantak a szobába, ahol a szép fiatal leányt szétromcsolt aggyal s már halva találták. Mikor a fiatal leány holttestét ideiglenes ravatalra helyezték, ruhája egyik zsebében 13 drb tiz forintost találtak.

A szerencsétlen leány holttestét már eltemették, de azért még folyton találgatják, mi vihette a szolid, igénytelen leánykát a sikkasztásra. Ugy látszik, mi csak az utolsó felvonás végét láttuk a tragédiából, a megrázó jeleneteket nem ismerjük, — csak találgatjuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Uj mentőöv.** Amerikában egy alapítvány van letébe helyezve, amely annak adandó ki, aki a legtükéletesebb mentőövet feltalálja. Mint Pólából jelentik, két fiatal tengerésziszterek sikerült oly mentőövet feltalálni, amely az eddigieket minden tekintetben felülmúlja. A mentőöv összehajtható s könnyen vihető, konstrukciója is igen egyszerű. Pólában nagy közönség jelenlétében már tették is kísérleteket az új mentőövvel. Petrics, az egyik feltaláló, felment egy magarugró deszkára, azután szoros összekötötték kezét s úgy ugrott a vízbe. Abban a pillanatban, amint a vízbe ugrott, az őv felfújódott s fentartotta Petricset. Körülbelül fél óráig feküdt a vizen s alig mozdult meg, egyedül a mentőöv tartotta fenn. Azután egy másik ember is a vízbe ugrott s Petricsbe kapaszkodott, az őv őt is fentartotta; majd nehéz ködarabot kötöttek hozzá, az őv azt is fenn tudta tartani. Az új őv előnye az eddig használt parafa-övvel szemben az, hogy igen biztosan működik, összehajtható s könnyen hordozható s míg a parafa-öv 76 koronába került, az új őv ára 12 korona. Az őv mechanizmusát a feltaláló ez ideig titokban tartja, mivel még nem szabadalmaztatta. Az őv tömlője finom selyemszövetből készült. Az ővet mind a két feltaláló együttesen konstruálta s azt hiszik, hogy csakhamar el fog terjedni a hajókon is új találmányuk. A feltalálók szerint az őv készüléke háromszor huszonnégy óráig működik a nélkül, hogy fentartó képességéből a legcsekélyebbet is veszítene.

* **Martinuzzi bibornok sétabotja.**

Schlauch Lőrincz bibornok, nagyváradi püspök, érdekes ereklyét ajándékozott a minap a biharmegyei régészeti múzeumnak. Martinuzzi Fráter György bibornok, a nagy államférfiu sétabotja ez, melyet Schlauch egyik bérmálótja alkalmával kapott Juhos Lajos bárándi jegyzőtől. Juhos a felesége révén jutott az ereklye birtokába; felesége ugyanis Fráter-leány s családájában nemzedékről-nemzedékre szállt az ereklye. A bot egy méter huszonöt centiméter s így igen szálás ember kezébe való, alul erősen meg van vasalva, erős, barnás-sárga nádból készült, felül körte alakú, csontgomb-fogantyúval. A csontfogantyú alatt a bot át van furva s a lyukon barnás-sárga kettős bojt-nak selyemzsinórja van keresztülhúzva. A bojt az ezüstözés igen gyér nyomai láthatók. A csontgomb, a mely kettős vasszeggel van erősítve a bothoz, legérdekesebb része az egésznek. Oldalán meglehetősen primitív rajzu véset van: akantuszlevelek, te-tején kettős körvonallal képezett medaillon-

ban érdekes vésett rajz. Közepén a koronás kariatidszerű király-mellszobor talapzata római számokkal teleírva. A szobor körül négy csillag, két oldalt római számok s ez a fölírás látható: Fráter. A esontfogantyu erősen megsárgult vagy megbarnult, főleg az alsó részein. A rajz egész jellege a XVI. századbeli renaissance-stílus hasonló termékeire emlékeztet.

* **A Niagara vizeséseinek kiszáritása.**
A merész amerikai mérnökök egyik legvakmerőbb terve a Niagara-vizesések kiszáritása. Igaz, hogy e nagyszabású mérnöki művelet az ő hozzájárulásuk nélkül jön létre és létesüléseig még jó sok víz zuhog le a Niagara meredek szikláin. Gilbert jeles amerikai geológus ugyanis kiszámította, hogy az amerikai nagy tavak vízfolyása lassankint ellenkező irányt vesz fel. E természeti tünemény geológiai átalakulásra vezethető vissza, a mennyiben a tavak medre délkeleti irányban süppedt, míg az ellenkező irányban ugyanily arányban emelkedik. Gilbert kiszámította, hogy e süppedés egy század lefolyása alatt mintegy féllábat tesz ki. Ez ugyan nagyon csekély, azonban a geológiai számítás szerint egy század nagyon rövid idő. Gilbert számítása szerint 1500 év múlva a Michigan tó többé nem kelet felé, hanem dél felé bocsátja felesleges vizét; 2500 év múlva a Niagara-vizesésben csak kivételes időkben, t. i. áradások alkalmával lesz víz, 3500 év múlva pedig a híres zuhatag csak esős időjáráskor lát vizet: különben teljesen ki lesz száradva. A Michigan-tó teljesen elborítja Chicagot és a körülötte fekvő államokat, az Eire tó vize pedig nem az Ontorioba, hanem a Hurontóba fog omleni.

RÖPPENTYÜK.

* **Amerikai éleztapokból.** Az amerikai humor jellemzésére közöljük az alábbi apróságokat, melyeket amerikai éleztapokból szemelgettünk össze:

Több esze van. Az automobilnak több esze van, mint sok politikai szónoknak.

— Ugyan miért?

— Mikor az automobil kifogy a gazolinból, magától megáll. Mikor bizonyos politikai szónokok kifognak az eszméből, még észre sem veszik. (Indianapolis Journal.)

Az arca elítéli. — Az áldozat: Mondom, hogy tévednek bennem. Az ikerestvérem, a kit keresnek.

A lincselők vezére: Az mindegy; ha valaki úgy hasonlít egy lótolvajhoz, mint te, azt jobb felkötni az elv kedvéért is. Végezd imádat. (Judge.)

Allhatatos imádó. Gazdag apa: A leányom nagyon fiatal a férjhezmenetelhez. Mindössze 18 éves.

Szegény imádó: Tudom, uram, de türelmesen vártam annyi évig és nem látszik megörögedni. (Judge.)

Óvatos. Mondd csak pajtás, miért szólított a csinos gépiró-leányt az irodában mindig Mary Ann-nak, mikor Mabelnek hívják?

— Tudod, szokásom álmomban beszélni és a feleségemnek Mary Ann a neve. (Judge.)

Nem lehet az. Mit mondott a nőm? kérde a kiváló politikus, ki nevéhez utasította a bizottságot, mely egy kérdésben véleményét tudakolta.

— Vonakodik beszélni — felel a bizottság elnöke.

— Akkor nem volt az én nőm, a kivel beszéltek — mondja határozottsággal a politikus. (Chicago Tribune.)

REGÉNY

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Írta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

54.

Előbb gondolóra vette, kimenjen-e meg nézni és csak mikor megnyugtatta lelkiismeretét, hogy evvel nem él vissza bizalmával a nőnek, ki szánakozásához folyamodott: akkor ment ki az ajtóhoz, hogy kiváncsiságát kielégítse. Gyertyájának fénye egy esőcseppekből alkotott keskeny sávra esett, mely az ajtótól a lépcső aljáig vonult.

Saltash György most még jobban elmélyedt gondolataiba, mikor szobájába visszatért és lassan a tűz előtt álló székebe bocsátkozott. Homlokát összeráncolta és szemöldökei is komoran összehúzódtak. Most már tudta, miért engedte meg Mrs. Fleming — akkor még az volt, — hogy szobáját átkutassa. Persze nem nagy csuda volt, hogy nem talált senkit, mikor az, a ki a kandalló elébe húzott második széken ült, — lett légyen bárki — épen akkor távozott a házból és Mrs. Fleming e szerint nem azért jött le az előcsarnokba, hogy bebocsásson, hanem hogy kiengedjen valakit. Most pedig, a mint előre megmondta, lejött s az esőcseppek áruló nyoma bizonyította, hogy nem jött hiába.

Következtetéseivel arra az eredményre jutott, hogy az ismeretlen nemcsak látogató, hanem valóságos lakó a házban. Ő volt az, kit a Smithné unokahuga és a szomszédasszony leánya is látott. Az ő léptei hallatszottak a Mrs. Fleming szobájából.

Ő volt az, ki a szobák bevalott lakójával beszélgetett akkor, midőn Saltash hangokat hallván felülről, a bolondok utját járatta Smithtel. De hát ki lehetett ez a titokzatos idegen és mi módon élhetett itt elrejtözve? Saltashnek eszébe jutott, a mit Smithnél hallott, hogy Mrs. Fleming folytonosan zárva tartja hálószobája ajtaját. Mrs. Smith beszélgetett egyszer fölöle és többek között ezt is megemlítette, kifejezést adva abbéli föltevésének is, hogy bizonyosan értékes holmijai vannak és attól fél, hogy meglopják. Akkoriban ő maga is valószínűnek tartotta ezt, de most már úgy vélekedett, megtalálta az igazi okát, hogy miért tartja szobáját mindig bezárva. Nagyon valószínű, hogy egész nap ott tartózkodik valaki.

Az egyetlen elfogadható föltevés, melyhez a fiatal ember következtetéseivel eljutott, az volt, hogy az ismeretlen nem lehet más, mint a törvény elől rejtőzködő bűnös és hogy Mrs. Mauton hajdani komornája támogatja őt a törvény éberségének kijátszásában.

Ez nem valami kellemes eredmény volt.

Smithnek nem is kerülhette ki figyelmét, mialatt a reggelit főlszolgálták, milyen nyugtalan és izgatott lakója.

— Attól tartok, nem jól érzi magát, uram. Ugy látom, nem igen izlik a tojáslepény. Nem parancsol valami mást, uram? Feleségem néhány perc alatt elkészítené.

— Nem, nem; nagyon jó lesz ez. Meg vagyok győződve róla, hogy igen pompás, csak az én étvágyam nincs egészen rendben.

— Attól tartok, hogy alvása sem úgy van, mint lerni kellene. Látom, hogy belé sem feküdt az ágyba.

— Elaludtam ezen a karosszéken, — felelt Saltash és mire fölbredtem, már nem volt érdemes ágyba feküdnöm.

Ez részben igaz is volt. Smith már épen ki akart menni a szobából, mikor valami székbe jutott.

— Ne vigyem ki a ruhákat kiszáritani, uram?

— Miféle ruhákat?

— Melyeket az éjjel viselt, mikor odakinn járt, uram.

Saltash zavart tekintettel nézett föl rá.

— Mikor odakinn jártam? — kérde.

— Igen, uram.

Kezdett már derengeni előtte.

— Miből következtette azt, hogy kinn jártam? — kérdezé.

— Láttam a lépcsőházban a vizes nyomokat és gondoltam, jó lesz a ruhákat kiszáritani. Nem szeretném, ha meghülne, uram, mikor már olyan szépen javulásnak indult nálunk; — az megint elrontana mindent.

— El biz az! De azért csak ne törődjön a ruhákkal; majd odaadom őket, ha látom, hogy nedvesek.

(Folyt. köv.)

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debrecenből az alábbi állomások felé indul	416	1027	901	1236	710	1200*
P.-Ladányba érk.	508	1128	948	145	840	128
Nagyváradra „	639	148	—	342	—	342
Szeghalomra „	—	—	—	421	—	421
Budapestre „	940	545	150	810	—	602
Debrecenbe a fenti állomások felől érk.	1144	336	626	233	514	741

* Csak kedden közlekedik.

Debrecenből az alábbi állomások felé indul	1217	356	256	522	758
Ér-Mihályfalvára érk.	100	458	357	635	913
Nagy-Károlyba „	136	603	500	759	1040
Szatmárra „	220	708	611	917	1203
Királyházára „	315	827	733	136	—
Taraczközre „	433	1014	914	—	—
M.-Szigetre „	456	1050	950	—	—
N.-Boesköra „	532	1203	1102	—	—
Körösmezőre „	730	340	145	—	—

Debrecenbe a fenti állomások felől érkezik	751	1012	355	1216	645
--	-----	------	-----	------	-----

Debrecenből az alábbi állomások felé indul	822	401	658
Nyiregyházára érk.	939	518	816
Királytelekre „	1012	558	935
Szerencsre „	1121	703	1043
Kassára „	330	—	556
S.-A.-Ujhelyre „	439	814	—

Debrecenbe a fenti állomások felől érkezik	807	1207	753
--	-----	------	-----

Debrecenből az alábbi állomások felé indul	835	431	—
Sáránra érk.	916	504	—
Nagy-Léta—Vértesre „	1043	618	—
Derecskére „	957	545	—

Debrecenbe a fenti állomások felől érkezik	718	313	—
--	-----	-----	---

Debrecenből az alábbi állomások felé indul	442	421	—
Ohat-Kócsra érk.	734	659	—
Tisza-Füredre „	832	756	—
Füzes-Abonyba „	1024	—	—

Debrecenbe a fenti állomások felől érkezik	800	545	—
--	-----	-----	---

Debrecenből az alábbi állomások felé indul	528	1120	406
Hajdu-Nánásra érk.	817	118	621
Büd-Szt.-Mihályra „	852	—	658
Tisza-Lökre „	917	—	729

Debrecenbe a fenti állomások felől érkezik	817	330	635
--	-----	-----	-----

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 percig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

feljebb! — 4 méter — postabér és vámmentesen szállítva. Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” blousok és ruhákra alkalmas 45 krajczártól 14 forint 65 krajczárig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G. selyemgyáros, Zürichben.

(Cs. és kir. udvari szállító.)

Selyem-Blousok

2 fnt 40 krtól

Mellékesen megjegyezzük, hogy az intéző körök a belépti díjak jelentékeny mérséklése által is népesebbé óhajtja tenni matinéjét.

S.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A külügyi albizottság ülése.

Budapest, május 19. A külügyi albizottság Falk előadó javaslatára bizalmat szavazni indítványozott Goluchovszkynek. Gyurkovics csatlakozik hozzá. Berzeviczy a nemzetközi békebiróság életbeléptetését sürgette. Apponyi az oroszokkal való egyetértést óhajtja. Goluchovszky mindenik kérdésre kielégítőleg felelt. A bizalmat ezután megszavazták.

Ítélet az Ika ügyében.

Fiume, május 19. Az Ika katasztrófa ügyében ma délelőtt hirdették ki az ítéletet. Forempocher kapitányt négy havi fogháza ítélték, melyből két hónapot kitöltöttnek vettek. Az elítélt megnyugodott, de az ügyész felebbezett sulyosbításért. Az indokolás konstátálja, hogy a helyzetet a Tyria idézte elő szabálytalan távozásával, de a katasztrófát Forempocher hibás manővere okozta.

A délafrikai háború.

— Legujabb táviratok. —

London, május 19. Balfour az alsóházban tudatta, hogy még nem érkezett ugyan hivatalos jelentés, de alaposnak látszik, hogy Mafeking fölmentetett.

London, május 19. Buller jelenti: Megszálltam Newcastlel.

London, május 19. A Dailly Mailnak jelentik Pretóriából, hogy az oranjei és transzváli kormányok új békejavaslatot fognak előállítani.

Fölmentett vádlott.

Budapest, május 19. A Hazánk azt írta a főkapitányságról, hogy mikor az új rend bejött, magához hívatta a kapitányokat s utasította, hogy ezentúl is úgy járjanak el, mint azelőtt. A főkapitány czáfolatot küldött be, de nem közölték. Erre a cikk szerzőjét beperelte. Az esküdtek ma Lang Frigyes szerzőt felmentették a rágalmasz alól.

HIREK.

— Istentiszteletek. Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: a nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, a kistemplomban Bélteky Lajos s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az Ispóty-templomban Mitrovits Gyula lelkész. Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órákor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

— Kormánybiztosok debreczeni főiskolánkból. A jövő hó második felében tartandó szóbeli érettségi vizsgálatokra kormányképviselők gyanánt főiskolánk tanárai közül a következőket nevezte ki a közoktatásiügyi miniszter: Csiky Lajos akad. igazgatót az erdélyi egyházkerületben eső Szász-

városra; dr. Bacsoni Lajos jogtanárt és dr. Öreg János bölcészettanárt a tiszáninneni egyházkerületben eső Sárospatakra, illetőleg Miskolcra; dr. Bartha Béla jogtanárt Erdélyben Marosvásárhelyre; dr. Kérészy Zoltán jogtanárt a dunántúli egyházkerületben Pápára. Debreczenben pedig Kenessey Béla, a kolozsvári ev. ref. theol. fakultás igazgatója fog érettségi vizsgálati kormánybiztos lenni.

— A debreczeni jótékony négyesület 1900. május hó 20 án d. u. 3 órákor az árvaház üléstermében választmányi gyűlést, tart melynek tárgyai: Közgyűlés előkészítése. Árvaházi szabályjavaslat. A közgyűlés pedig május 27-én d. u. 3 órákor lesz.

— A Csokonai-kör matinéja. A Csokonai-kör a jövő héten vasárnap délelőtt a Zenede termében matinéit rendez. A matiné legérdekesebb pontja lesz Torday Grail Erzsébet szereplése. A kiváló írónő Petőfi szellemével össze van nőve, külföldön Angliában ösmerteti Petőfit. Ő az első, aki Petőfivel, mint esztétikussal foglalkozik. Petőfiről — mint esztétikusról — felolvas, majd szabad előadást tart, végül Petőfi költeményeiből szaval néhányat. A műsornak még két száma lesz, a dalegyet közreműködése, továbbá Nagy Dezső czimbalomjátéka.

— Kereskedelmi helyközvetítés. Az utolsó évek kedvezőtlen gazdasági viszonyai hazánkban is a kereskedelmi proletariatus nagymérvű szaporítását vonták maguk után. Ezen sajnos tüneteknek kíván gátat vetni a kereskedelmi helyközvetítés, mely célul tűzte ki magának, hogy az állásnéküli kereskedelmi alkalmazottaknak az őket kiszoroló magánközvetítők körmeiből kiszabadítja és a törekvő fiatal kereskedelmi elemnek módot nyújtson a legcsekélyebb költséggel munkát szerezni. Ezen cél vezette a temesvári kereskedelmi egyesületet is, a midőn múlt év augusztus havában helyközvetítő osztályát nagy anyagi áldozatokkal létesítette. Ha e ezélnak mostanáig még nem tudott megfelelni a kívánatos mértékben, ugy ennek oka részben kereskedőinkben is rejlik, kik nem veszik eléggé igénybe az egyesület ingyenes szolgálatát. A temesvári kereskedelmi egyesület helyközvetítő osztálya minden írásbeli megkeresésre gyorsan, pontosan és legnagyobb elővigyázattal jár közbe és mindent elkövet, hogy a megkereső főnöknek alkalmas, hasznavehető és szakképzett személyzetet biztosítson. Az egyesületnél mindenkor nagy számban vannak előjegyezve a különböző kereskedelmi szakmákban állást-keresők. Gondolják meg kereskedőink és kereskedelmi vállalataink, hogy e helyközvetítő osztály igénybevétele maguk is hozzájárulnak — még pedig anyagi áldozatok nélkül — a már-már elfajult és veszélyessé váló kereskedelmi proletariatus esökkenéséhez, miáltal hazafias föladatait is teljesítenek. Az egyesület irodavezetősége (Temesvár, Belváros, Hungária-palota) minden írásbeli megkeresésre lehető legrövidebb idő alatt szolgál fölvilágosításokkal.

— Hortobágyi nagy vásár. Az Alföld nagyhirű sikása, a Hortobágy megélenkül holnap. Ekkor tartják meg ott az ország-szerte híres nagy állatvásárt. Ha az idő kedvező lesz, el is megy oda igen sok eladó és vásárló. No, meg a csigernek is lesz bő folyománya.

— Felhívás husz éves találkozóra. Fölkérjük mindazon tanulóársainkat, a kik az 1879—80. iskolai évben velünk együtt tettek érettségi vizsgálatot a debreczeni ev. ref. főgimnáziumban, sziveskedjenek husz éves találkozóra f. évi június 4 én, pünköst másodnapján d. e. 9 órákor a kollégium kis tanács-termében megjelenni. Debreczenben, 1900. május 15-én. Kolbenhayer Kál-

mán kir. törv. bíró. Dr. Kardos Albert, áll. főrealisk. tanár.

— Megrabolt halott. A Domb-utcán lakó Szabó József nevű asztalosmester szomorú agglégénységben élt. Nem volt sem rokona, sem közelebbi ismerőse. Egy műhelytelepi munkás lakott nála, az észrevette tegnap, hogy az öreg asztalosmester éjjel észrevétlenül meghalt. A munkást nem annyira a részvét, mint inkább a kapzsiság vágya fogta el s a megboldogult ingóságait szépen elhordozgatta. Később jöttek rá a rablásra s Dobos rendőrbiztos ki is kutatta a már eladott tárgyakat egyik homokkerti lakosnál.

— A katonák vacsorája. A multkoriban jelentettük, hogy a honvédség részére a közétkezés följavítása czéljából a hét 5 napjára engedélyezett fejenkinti 1 krajczár fölszámítása meg lett szüntetve s e helyett a legénység részére hetenkint és fejenkint négy adag husos főzelék és kávékonzerv lett kiszolgáltatva díjtalanul. E dolgon a katonák öröme most ismét változtatott a honvédelmi miniszter. Elrendelte, hogy a legénység számára a hét azon három napjára, amelyeken husos főzelék és kávékonzerv nem szolgáltat ki, fejenkint, még pedig a hét 5-ik és 6-ik napjára egyenkint három, annak 7-ik napjára négy fillér, vacsora előállítása czéljából fölszámíttassék. Így most már, minthogy az étkezés minél jobban való előállításához czélszerű gazdálkodásaik folytán a csapatok étkezési bizottságai is nagyban hozzájárulnak, a katonáknak mégis csak megfelelőbb vacsorájuk lesz.

— Cselédhiány Debreczenben. Évek óta általános a panasz a debreczeni gazdaszonyok körében, hogy nagy a cselédhiány. Ha akad is egy cseléd, az a nyáron ott hagyja helyét, megy haza a tanyákra dolgozni. Így van ez most is. Ezekben a cselédmizeriákon most már segítettek. Klein testvérek közvetítő- és tudakozó-intézet tulajdonosokknak sikerült hosszszas utánjárás után a mizeriákat megoldani. — Erdélyből öt forint utiköltség lefizetése után hozatnak cselédeket, kik egy évi szolgálatra kötelezik magukat. A kérdés meg van tehát oldva.

— Papp Béla válópöre. A szomorú hírességű szatmári gyilkosság ügyében néhány nap mulva összeül az esküdtbíróóság, hogy törvényt lásson Papp Béla és társai fölött. Ma pedig azt az értesítést kapjuk Szatmárról, hogy Papp Béla felesége, — a ki Nagy László, Szatmárvármegye köztisztviselőben álló alispánjának a leánya, — válópört indított férje ellen. A szerénsetlen asszony való keresetében azt panasolja, hogy férje házastársi köteleességét sulyosan megsértette s e miatt kéri a házasság fölbonthatását. A törvényszék a békéltetés határnapjául e hó 19-ikét tűzte ki.

— Talált pénz. Szatmári tudósítónk írja, hogy Eöry Dániel, matolcsi lakos a napokban, saját háza alatt mintegy 2 méternyi mélységben egy eszerpedényben 214 drb régi ezüst pénzt talált. A lelet 2 és fél kiló súlyt nyom. A talált pénzek közül a legrégebb 1573-ból való, a többiek XVII-ik századbéli ezüstpénzek. Eöry a leletet bejelentette Szabó Zsigmond szolgabíróknak, ki a pénzeket átvette s a budapesti muzeum igazgatóságának küldte el.

— A főrabbi esküje. Széleskörű mozgalmat idézett elő a nagyváradi orth. izr. hitközség főrabbiának: Fuchs Mórnak ismert esete, a mely abban áll, hogy a főrabbi nem akarta födetlen fölvel letenni a törvényben előirt esküt a járásbíróság előtt, a miért kétszáz koronáig terjedő pénzbírságot szabott ki a főrabbi Besseney járásbíró. Az esetet mindenfelől különbözőképen kommentálták s egyrésztől napirenden kívánták tartani az ügyet s e tekintetben sérelem orvoslása végett az igazságügyminisz-

terhez intézendő memorandumot sürgettek. A mozgalom már nagy mérvet öltött, de ez most már tárgyaltan s valószínűleg abban marad. Mert tegnap hasonló eset történt és ez szerencsés megoldást nyert. A nagyváradai járásbírósnál volt beidévezve Ullmann Salamon Sándor okleveles rabbi, az orth. izr. hitközség alelnöke, tanuvallomására esküt kívánt Beszterszky Elemér aljárásbíró. Ullmann Salamon erre kijelentette, hogy ő az esküt vallásának szabályai szerint csak fedett fővel teheti le. Beszterszky Elemér járásbíró erre kijelentette, hogy nem akarja Bessenyei kollegáját devaluálni s ezért szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy Ullmann Salamon az esküt a törvényben előírt módon, tehát fedetlen fővel tegye le. Ullmann Salamon erre az esküt a törvényben előírt módon letette. Mivel Ullmann Salamon a hitközség vezérférja s okleveles rabbi, valószínű, hogy a peticionális mozgalom abban marad s a kényes ügy, mint minden vallásfelekezeti kérdés, a társadalom békéje szempontjából ily módon megnyugtató megoldást nyer.

— **Mafekingl kész.** Negyvennyolcz óra óta lázas kíváncsisággal várják Baden-Powell ezredes jelentéseit. Ehelyett egy Sarah Wilson aláírású távirat érkezett Mafekingből, szösz szerint a következő tartalommal:

„Ettünk lóhushból készült kolbászt reggelire, öszvérbushból készült szalámit ebédre, sáskákat vacsorára. Egyébként minden Rendben van.”

Május 9-én, Mafeking eleste napján, a polgármester lakonikus rövidséggel ezeket telegrafálta:

„Minden rendben van.”

A postahivatalnok elég maliciózus volt és a következő szavakat bigyesztette a telegramhoz:

„... csak egy kiesit nagyon éhezünk.”

x Fényképészeti készülékek működvelőknek. Mindazoknak, kik a fényképészet iránt, ezen szórakoztató s mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az 1854. év óta fennálló Moll A. cs. és kir. udv. szállító (Bécs, Tuchlauben 9.) fényképészeti különlegességek és szükséglet cikkek üzletét és képes árjegyzékének megtekintését, mely kívánatra ingyen küldetik meg.

— **Éhhalálra ítélt édesanya.** Vagyonos asszony volt Diószegen özv. Gerencsér Antalné, a ki, mikor egyetlen leánya férjhez ment, vagyona kezelését vejére, Kántor Jánosra bízta. Egyideig békesség volt a háznál, de csakhamar azzal a kíváncsággal ált elő a leánya és veje, hogy a vagyont írassa rájuk. Az öreg asszony ezt — okulva sok szomorú példán — megtagadta. Ekkor a leány és vő borzalmas tette határozta el magát. Valóságos éhhalálra ítélték az édesanyjukat. Bezárták egy kis kamrába és napokig nem adtak neki enni. Mikor már a szomszédok is suttogni kezdtek, a hatóság is beavatkozott a dologba. Házkutatást tartottak s megtalálták a kamrában a szegény öreg asszonyt — holtan. A törvényszéki orvos — mint tudósítónk jelenti — megállapította, hogy Gerencsér Antalné — éhenhalt. Az anyagyilkos leányt és urát, Kántor Jánost a kir. ügyész letartóztatta.

— **A községi jegyzők minősítése.** Mint a Pol. Ért. írja, az ország különböző vidékein tíz közigazgatási kurzust fognak felállítani, a melyeken a jelenlegi községi jegyzők közül bárki résztvehet. A székesfővárosban létesítendő kurzus Pest-, Esztergom-, Nógrád-, Fehér- és Hevesmegyék területére fog kiterjedni. Azok a községi és körjegyzők, kik az ilyen tanfolyamon bizonyítványt nyertek, előléptethetők a rendezendő közigazgatás bármely fokára. E szerint a jegyzőtől, ha tehetségei erre érdemesítik, lehet szolgabíró, főjegyző stb. Azok, a kik most még nincsenek közigazgatási

szolgálatban, csak középiskolai érettségi bizonyítvány alapján vétetnek fel a tanfolyamra.

— **Felhívás.** Debreczen város összes cipész, csizmadia munkásai és kisiparosaihoz: Az ujonnan alakult szakegylet működését megkezdte, helyiséget létesített, könyvtárt szerzett, díjmentes munkaközvetítést eszközöl (ideiglenes munkaközvetítő Stempel Mihály Battyáni-u.), továbbá az elnökség gondoskodik időnkénti szakfelolvasásokról, a szakrajztanfolyam is rövid időn kezdetét veszi. Ennélfogva felhívjuk az összes szaktársakat az egyletbe való beiratkozásra. Beiratási díj 30 kr., havi járulék 20 kr. Beiratkozni lehet minden nap Cziczó Lajos egyleti pénztárnok, valamint Széplaky József egyleti elnöknel, továbbá minden vasárnap délután 3 órától kezdve az egyleti helyiségben (Korona-szálló mellékterme, Csapó u.). Ismételten kijelentjük, hogy szakegyletünk minden politikai pártot mellőzve, tisztán a modern szakfejlesztést, önképzést és önszegélyzést tűzte ki céljául. A választmány nevében Széplaky József elnök, Varkoly Gyula jegyző.

x Minden hölgynek nélkülözhetetlen a Byrolin, melyet a leghíresebb orvosok, mint bőrápoló szepitőszert alánlanak. A Byrolin az összes krémeket felülmulja, az arez minden tisztatlanságát eltávolítja és annak biztosan fehér, üde, fiatal színt ad. A Byrolinszappan pedig a legjobb és legkedveltebb toilette- és gyermekszappan. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Egy próbadohoz Byrolin és Byrolinszappan, melyet bérmentve küld dr. Gráf és Társa Bécs, VI., Amerlingstrasse No. 2., ára 3 korona.

— **Paprikás multság.** Bartók Erzsinyon szerelmes leánya lehetett, mert szeretőjének hűtlensége mélységes haraggal töltötte el szívét. Tegnap rálesett a csapódár legényre s mivel vitriol nem igen kerülhetett a kezébe, egy marék paprikát vett elő s azzal aztán úgy teletisztelte a mítsem gyanító legény szemét, hogy az csaknem felfordult kinyában. Bógve, ordítva kapkodott szeméihez, míg a bosszútálló leány elmeneült. A rendőrség letartóztatta a leányt.

Képes levelező-lapok legujabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

Hirlapi bizonyítvány a hitvesi hűségről,

vagy: mi történt az éjjel?

Debreczen, május 19.

Szegény ártatlan menyecskek, a kiket alaptalanul vett gyanuba a zöldszemű szörnyeteg s a kik kétségbeesve kerestek bizonyítékokat a hitvesi hűségük igazolásaira: most megkönnyebbülten lélegzenek föl. Sokszor volt abban a rettenetes helyzetben, hogy az alibit kellene igazolni a féltékeny tigris előtt: és nem tudták kétségbevonhatlanul bebizonyítani, hogy nem jártak tilosban. Most azonban meg van a csalhatatlan módja az alibi igazolásának: a hirlapi nyilatkozat.

Ezt az újítást, a mely annyi válópört vagy szerelmi drámát van hivatva megakadályozni: Debreczenben találták föl. Itt történt, hogy egy menyecske színházba ment, hogy a szép Noémit megnézzé a Senki szigetén. Tudjuk, hogy Jókai Mór e darabja meglehetősen sokáig tart és a nagy költő bábajos Muzsájának tisztelőit ugyancsak próbára teszi. Így esett, hogy mikor a menyecske hazaért a családi fészekbe, kedves férje dühös léptekkel járt föl s alá a lakásban.

— Hát maga hol volt? — riadt a nyájas mosolylyal betoppanó asszonykára oly

sötéten, akár a vészes fergeteg Falb legkritikusabb napján.

— Hol? Hát a színházban!

— Igen? Azt sziveskedjék elhítenni a kis cziczával, de ne én velem. Hát tizenkét óráig tart a színház?

— De édesem, hisz tudod, hogy az Arany ember...

— Semmi beszéd. Tudom, a mit tudok. Meg fogom indítani a válópört!

A menyecske görcsös zokogás közt erősítette tisztaságát, de a féltékeny tigris mit sem akart hallani. El kezdtek róla sugni bugni a városban is, hogy talán ő is egy Arany asszony, akinek szintén van egy Senki szigete, melyet a színházi előadás után keres föl...

A szegény asszonyka mit tehetett? Végre mentő gondolata támadt, kapta magát és levelet írt Komjáthy Jánosnak, hogy igazolja az ő makulátlan tisztességét. S a gavallér igazgató rögtön eleget tett a kíváncságnak, még pedig nem is magánlevélben, de a nagy nyilvánosság előtt. A Debreczeni Ujság egyik számában ugyanis a következő nyilatkozat látott napvilágot:

Válasz egy megrágalmazott asszony levelére:

Mélyen tisztelt asszonyom! Az utazással járó rendtelenségek folytán csak most jutott hozzám a levele s így csak most válaszolhatok reá.

Azt kívánta tőlem, hogy igazoljam, mikor volt vége az „Arany ember” előadásának. Nem válaszoltam magánlevélben, mert a ki, vagy a kik nem hitték el önnök, hogy 11 óra 10 perczkor s így ön egynegyed, vagy háromnegyed 12 előtt nem lehetett otthon; nem hinnének az én levelemnek sem, azt mondanák: az ön óhajására szívességet teszek, s az előadás végének idejét az ön tetszése szerinti időre írom.

Erre sem önnök, sem nekem nincs szükségünk. Itt — tanul hiva fel az egész közönséget — jelentem tehát ki, hogy az „Arany ember” előadása 11 óra 10 perczig tartott s ön 11 és fél óra előtt nem lehetett otthon.

Sajnálom, hogy a színház miatt nagysád méltatlan megbántatásnak lett kitéve, de a ki ilyen vakon támad, annál a támadásra mindig van ok és alkalom.

Üdvözli tisztelettel:

Komjáthy János,
igazgató.

*

Mi pedig olvasván ezt a nyilatkozatot, csak azt sajnáljuk: miért nem találták már föl a hitvesi hűség hirlapi bizonyítását régebben, például Othello előtt?

A hófehér lelkű Desdemona akkor nem halt volna meg olyan kegyetlen halállal. Shakespeare pedig a következőleg írta volna meg az Othello utolsó felvonását.

Othello:

Imádkoztál-e Desdemona?

Desdemona:

Miért?

Miért forog oly dühvel a szemed?

Othello:

Mert meg fogsz halni, hűtlen kigyó!

Desdemona:

De hát mi lett?

Othello:

Mi lett? Még kérdezed?

Hát zsebkendő Jágónál mit jelent?

Miért adad szerelmi zálogul?

Desdemona:

De édesem, ez aljas rágalom.

Meglátod, Cassio nyilatkozik

Majd a Gazette del Veneziaiban,

A tényállást abból megtudhatod!

És másnap a Gazettea dei Venezia kiadta volna a következő érdekes nyilatkozatot:

Czirokseprők

kaphatók

a debreczeni kir. törvényszéki fogház felügyelőségénél

az legjutányosabb árban.

Ismét elárusítók engedményben részesülnek.

Köszénkátrány.

A debreczeni légszeszgyár igazgatósága a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja legjobb minőségű saját gyártmányu köszénkátrányát.

A „Debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet” igazgatósága, 1899. évi saját termésű kitűnő

asztali borait

a kisebb fogyasztók részére is hozzáférhetővé ohajtván tenni, elhatározta, hogy a míg a készlet tart 60—100 literes mennyiségekben is forgalomba hozza.

A szövetkezetnek a kiesinybeni eladásra is vannak hordói, amelyek a vevőnek a bekerülési árban rendelkezésére állnak.

A fajborok minőség szerint különböző árúak. Árjegyzékkel szívesen szolgál a szövetkezet irodája (Piacz-utca 9. sz.), hová a megrendelések is intézendők.

A megrendelt bor átvehető minden hétfőn és pénteken délelőtt 11 óráig. Máskor a pincze nincs nyitva.

Pincze

hordós és üvegezett borok beraktározására kiválóan alkalmas, a **Kossuth-utca** elején kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

A tavaszi és nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrendű gyárakból

SZABADALMAZOTT

JÉGSZEKRÉNYEK,

ÖNMŰKÖDŐ

FAGYLALTGÉPEKET,

LEGJOBB MINŐSÉGŰ

SZÓDAVIZ-KÉSZÜLÉKEKET,

TÜKRÖZÖTT

KERTI GOLYÓKAT, SOD-

RONY-BORITÓKAT

ÉS SZABADALMAZOTT

LEGUJABB BEFŐZŐ ÜVEGEKET

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási konyhaeszközök és diszárak nagykereskedése

DEBRECZEN, Piacz-utca 57.

TARCSA GYÓGYFÜRDŐ,

Vasvármegyében.

Glaubersó-tartalmu szénasavdus vasforrások.

A legujabb módszerek szerint berendezett pezsgő- és ásványvíz, valamint vasláp-fürdők. Kellemes, hűvös éghajlat; a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások, villamos világítás, két jó vendéglő, gyógyszerár, naponta kétszer zene, szép kirándulások. A női szerek bántalmait, sápkór, vérszegénység, továbbá a légszél és emésztési szerek bajait ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 20-tól szeptember 20-ig.
Az évad kezdetétől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember 20-ig tetemesen olcsóbb árak. Fölvilágosítással szolgál és kívánatra prospektust küld a fürdőigazgatóság. Állandó fürdőorvos **dr. Rhorer Aladár** t. m. főorvos. Tarcsai Károlyforrás különösen, mint óvszer járvány esetén ivóvízzel ajánlható. Megrendelések olyan városokból, hol külön raktár nem létezik, a fürdőigazgatósághoz Tarcsára intézendők. Posta- és távirat-állomás helyben. Vasuti állomás Felső-Eőr, a szombathely-pinkafői vonalon, honnan 30 percnyire (5-6 klm.) fekvő fürdőbe a közlekedést kényelmes bér- és társaskocsik (omnibuszok) tartják fenn; egy négyülékes bérkocsi ára 4 korona 50 fillér, társaskocsin egy hely 80 fillér. Jegyek válthatók a vasuti kalauznál Szombathely és Felső-Eőr között.

RONCEGNO

egerősebb természetes arzénikus és vastartalmu ásványvíz a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasítás szerint:

anémia, chlorose, bőr-, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használtatik.

Raktárak minden ásványvízkereskedésben és gyógyszerárban.

Roncegno-fürdő Déltől, a Valsugána-vasut állomása.

Trientől 1 és egynegyed óra távolságban. Ásvány-, iszap-, gőzfürdők, teljes hidegvíz-kúra, villamos gyógyfürdő, masszázs, gyógytorna. Tengerszemélyesség 535 méter. Széltől védett gyönyörű fekvés, füzes, teljesen pormentes levegő, állandó hőmérséklet 18-20 fokig. Elsőrangú gyógyház kiterjedt szép parkkal; rendkívül szép kilátás a dolomitokra. 200 idegenszoba, ét- és olvasóterem. Gyógyesalon. Mindenütt villamos világítás. Gyógyzene, Lawn-tennis. Aranyas sétányok, érdekes kirándulások. Idény: május-október.

Leírások és felvilágosítások

■ a fürdőigazgatóságtól Roncegnoban. ■

Mindenütt kapható

Kalodont

mely elismert legjobb

fogtisztító-szer.

Malaga-, Madeira-, Sherry-, Portoi Marsala-, Muscat Lunel-, Lacrimae Christi

BOROK

1/1 és 1/2 eredeti palackokban a

Hamburg „VINADOR” Bécs

spanyol bornagykereskedés jóhírnevű borainak elárusító helye

Debreczen és vidéke részére:

Geréby Fülöp

utódai

czégnél, **DEBRECZENBEN.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint **Piacz-utca 47. sz. a.** volt

zongora-termemet

Szent-Anna-utca 3. sz. alatti helyiségbe helyeztem át.

A legjobb gyártmányu zongorák és pianinók jutányos árban kaphatók.

Javitásokat és hangolásokat mérsékelt áron eszközöl

Szendró Sándor

zongora-készítő.

Uszoda megnyitás.

Van szerencsénk tisztelettel tudatni, hogy a „Margit“-fürdő

fedett uszodáját

folyó évi május hó 1-én megnyitottuk.

Az uszómesteri teendőket **Letenyel János** fővárosi rudasfürdői uszómesterre bíztuk, a ki a rendszeres uszás tanítását már megkezdte.

Ez alkalommal tudatjuk, hogy az uszoda **bérletjegy** 1 (f. é. október 1-ig tartó érvényesül) a fürdőpénztárnál személyenként **12 korona** ellenében bármikor kiszolgáljuk. Ugyanott igen mérsékelt ár mellett személy- vagy családi **fürdőbérletek** válthatók, gőz-, kádfürdő és uszoda használatra jogosítva.

Az uszoda nyitva:

Reggel **6-9-ig** férfiaknak.

„ **9-12-ig** nőknek.

Délután férfiaknak.

Személy-jegy fürdőruhával **60 fillér.**

Gyermekeknek **40 fillér.**

Gróf Schönborn-Buchheim Brvin Bereg-m. uradalmából.

Szolyvai gyógyforrás.

Dr. Kélli, dr. Bókal, dr. Widerhoffer

tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlják: kőszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; ezukorbetegség, hughyomok, epekő; a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomor-megbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő viz.

Gyomorbajok elleni specificum

A Luhi Erzsébet gyógyforrás.

A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav túlságosságánál, gyomorégés, bőfűgés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmával kitűnően beválik; a torok, gége és hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital.

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű diétikus viz; legüditőbb asztali viz, borral vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

Kaphatók:

minden fűszerkereskedésben és az uradalmi ásványvizek bérleténél **Szolyván (Bereg-megye.)**

◆◆ Prospektus ingyen és bérmentve. ◆◆

CZIMBALMOK,

részletre is, olcsók és jó hangnak, 5 évi jótállás.
Árjegyzék ingyen.
Varga Pál, Röck Szilárd-utca 3. szám.

Mielőtt Ön

öltönyt szövetbeli szükségletét fedezné, kérjen **ingyen** és **bérmentve** egy rendkívül gazdag minta-gyűjteményt a **világhírű** valódi tirol

Loden-szövetekből.

Gyártmányok urak és hölgyek részére a posztógyári kiviteltől

Karl Kasper

Innsbruck, Karlstrasse Nr. 11. Tirol.

Iglófürdő.

Klimatikus gyógyhely. Vizgyógyintézet. Nyaralótelep.

Vasuti állomás Igló (Kassa-oderbergi vasut) Szepesmegyében 580 méter magasságban a tenger színe felett, nagy kiterjedésű fenyvesek közepette, pompás sétányokkal. Tükör-, kád- és fenyőfürdők, villanyozás, massage, kiválóan alkalmas gyógyhely ideggyengesség, légzőszervek bántalmaiban szenvedőknek, üdülők részére.

Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasóterem, Lawn-Tennis.

Fürdővad május 15-től szeptember végéig. Elő- és utóvadban tetemes árleengedés. Fürdőorvos **Dr. Neubauer Lajos.** Posta és távirat állomás helyben. Utazás: Budapest-Kassa-Igló, vagy Budapest-Ruttkai-Igló. Prospektusokkal szolgál

a fürdőigazgatóság
Iglófürdőben.

Elköltözés végett

2 új ebédlő, 2 új hálószoba, 1 úri szoba, valamint saját használt 4 szoba butoraim, mind jó állapotban **rendkívül olcsó árban eladó.**

Megtekinthető naponta reggel 9 órától délután 5 óráig Piacz-utca 71. szám alatt levő **udvari földszinti lakásomban.**

A **lakás**, mely 4 szoba, konyha és a hozzá való melléképületekből áll, **minden áron kiadó.**

Ugyanott jó száraz **deszkák**, puha és kemény fák **olcsón eladó.**

Schwarz Vilmos.

Bevált bedörzsölés csusz, kőszvény és idegfájdalom ellen, nemkülönben az inak és izmok erősítőére.

Kwizda-fluid

a kigyó jeggyel

(Turista-fluid.)

Turisták, kerékpárosok és lovaglók által sikerrel használtott nagyobb utak után erősítőül.

Egy 1/2 palaozk ára 2 kor.
Egy 1/2 palaozk ára 1 kor. 20 f.

Valódi csak a fenti védjeggyel és az összes gyógyszerárakban kapható. — Főraktár a „Kerületi gyógyszerárban” Kornenburg, Bécs mellett.
Kapható az Osztrák-Magyar monarchia minden gyógyszerárában és droguáriában.

Elvezetési jegy, ozimke és csomagolás törv. van védve.

Anyák, mielőtt

gyermekkecsit vásárolnának, tekintsenek illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalógust az új higienikus ülésre és fekvésre átalakítható kocsikról. Orvosi kapacitásoktól ajánlva! Legnagyobb tisztaság! Legnagyobb elegancia!

Baumann L. cs. és kir. szabadalomtulajdonos.

Bécs, VI., Mittergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a kocsik alján az oldalt látható védjegy van

KLYTHIA - a bőr ápolására

RIZSPOR

az arcszín finomítására és szépítésére.

Legelegánsabb tolette-, bál és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. és kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toilette-szappanok és illatszerek gyára Bécs.

Főraktár: Bécs, I., Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben a legtöbb illatszert- és gyógyszerárakban.

1 doboz ára 2 Kor. 40 fillér.

Szétküldés utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Levélpapírok

kereskedelmi levelezéshez ne-
gyed és nyolczad alakban, fehér,
vonalzott, koczkázott és meritett
minőségben, **nyomással** és
anélkül.

Doboz-levélpapírok egyszerü,
finomabb, valamint a legnagyobb
fényüzéssel és művészettel ki-
állított formában.

Billet du Correspondence,
csinos tokokban.

Legujabb

„Monopresse“

melylyel mindenki a legegyszerü-
rűbb módon önmaga készítheti
monogrammjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irodai papírok

mindenféle minőségben és vastag-
ságban és pedig:

- fogalmazó-,
- középfinom irodai
- legfinomabb „
- okmány- és
- miniszteri papír.

Író tollak, Tollszárok, Tentatartók.

Kuhn-féle, Soenneken- és Birming-
ham-tollak, egyenkint, tuczat-
kint és dobozokban.

Tollszárok óriási választékban a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkel,
szaru, sündisznó-tüske és esont-
ból.

Irodai és disztentatartók, zseb-
ben hordozható tentatartók fából,
nikkelből, mindenféle elképzel-
hető alakban

nagy készlet olcsó áron kapható a

CSOKONAI-
papírkereskedésben
Debreczen, Kossuth-utca 13.

Dr. SZABÓ-féle

VIRÁG-CRÉME

az arczerémek gyöngye.

Teljesen ártalmatlan anyagokból készült, **higanymentes** arczenőcs, mely miután **nem zsiroz, nappal is használható.** Űdévé, puhává s **fehérré** teszi az arc s kezek bőrét. Kiválóan javulva az arczbőr minden tisztátalansága ellen, mint **bóratkák, sömör, bőrhámlás, szeplő** továbbá **szélkifújta kezek** s arcznál.

Egy tégely ára
70 fillér (35 kr.)

Főraktár: Debreczenben,

MIHALOVITS I. gyógyszerháza.

Erdő-Bénye gyógyfürdő

(Zemplénavarmegyében.)

A fürdőidény május 24-én kezdődik és tart szept. 15-ig.

Hatása: gazdag vas- és timsó-tartalmánál fogva kitűnő: a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, görvélykórban, rheumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek. Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malarikus bajokban szenvedők részére. Gyógyhasználatra az újonnan fölépült fürdőlakban 20 fürdőszobában 4 porcellán-, 4 réz- és 24 fakád van elhelyezve. Ezenkívül négy kisebb szoba a hidegvíz-gyógymódhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal teljes zuhanykészlettel, izzasztó kamarával, 2 pakoló ágygyal és a villamos fürdőhöz szükséges készletekkel.

Használhatók iszap-, vasláp-, sós- és villaayfürdők; **masszage, izzasztó és hidegvíz-gyógymód. Ivó-gyógymódhoz mindenféle ásványvíz van készletben.**

A fürdő vendégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyiségeken s lakásokon kívül csinos berendezéssel s villamos csengővel ellátott 95 szoba áll rendelkezésre.

Szórakozásra szolgálnak: csinos ét-, tánc-, olvasó- s női terem, könyvtár, hírlapok, billiárd, társas- és tornajátékok, naponként kétszeri tér-zene.

Terjedelmes árnyékos erdei séta-utak. Kápolna. Az étkezés olcsó és kifogástalan. Az izraelita vendéglő csinos, új verendés épületben van elhelyezve.

Házi gyógytár. posta- és telephonállomás helyben van, mely a Szegimalom vasuti állomástól veszi át a sürgönyöket.

Vasuti állomás: a személyvonatokhoz Erdő-Bénye-fürdő (fél órányira), — gyorsvonathoz Liszka-Tolesva (1 órányira a fürdőtől), hol külön kocsis 5 koronáért és közös kocsis személyenként 1 korona 60 fillérért kapható.

Fürdőorvos: dr. Kun Zoltán Sárospatakról.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

Legjobb fénymázak a világon!

Aki azt akarja, hogy lábbelije szép fényes és tartós maradjon csupán

Fernolendt-féle fénymázat vegyen.

Világos lábbeliknek csak

Fernolendt természetes bőr-crème való.

Mindenütt kapható.

Gyár alapított Bécsben 1832. évben.

Gyári raktár: **Bécsben, I. Schulerstrasse 21.**

A számos értéktelen utánzatok miatt kérem jól figyelni nevemre

St. Fernolendt,

Tavaszi és nyári idény 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó) hosszu, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak (frt 6.— és 6.90 jobb) (frt 7.75 finom) (frt 8.65 finomabb) (frt 10.— legfinomabb) valódi gyapjú szövetből.

Egy szelvényt fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltőszöveteket, turista-lodeneket, legfinomabb karnakokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú szállítással biztosíték A magánfelek előnyei: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni tetemesek.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhév, rögzített székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozett eredeti üveg ára: 1 Korona 50 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek racionális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szent-Királyi Tivadar urnál.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bertéki utaztat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül nemi valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT cs. és kir. udvari szállítók.

Félix gyógy-fürdő.

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton N.-Váradtól fél, kocsin háromnegyed órai távolban. Május-augusztus hónapokban naponta 10, vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Az új vasuti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírv 49 fok C. meleg természetes hévíz javalva van: izületek és izmok esuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvényeknél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különösen hőbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos oajainál, különösen a méhmögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben. Allandó fürdőorvos Dr. BRÁZAY KÁLMÁN.

Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 frt közötti váltakozik. Gyógyterem (Coursalon) hírlapokkal és tekeasztallal. Terrászok szép kilátással. Éttermek, sőtahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az ördőben jó tekepálya.

Hat tükör-fürdő, esalád- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve.

Allandó kiténök zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal.

Elegánsul berendezett lakoszobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix gyógyfürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket.

Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni.

Kiváló tisztelettel KERNÁTS JÁNOS, bérli.

Különlégesség polokkák, hollák, konyhai lövgek, moly, háziállatokon tartózkodó paraziták stb. ellen

Zacherlin

Nem dobozokban!

Egyedül valódi a palaczkban a „Zacherl” névvel.

Ez az igazi biztos és gyökeres segítség minden rovar gyötrelem ellen.

- Debreczenben:** Balogh Gyula, Békés Emil, Csanak József, Csicsó Lajos, Csuka Lajos, Czeglédy Józsefné, Deutsch Albert, Deutsch Lajos, Félégyházi János, Francsics és Jóna, Fritsch Károly, Ganofszy Lajos, Geréby Fülöp, Havas József, Hirsch Miklós, Jánossy Béla, Klein Bernát, Kontsek Géza, Kovács Mihály, Leidenfrost Armin, Lusztig Károly, Mayer József, Parti Ferencz

- Debreczenben:** Rickl J. Antal, Ifj. Rózsa Lajos, Rosenfeld R., Rosenthal Dániel, Róth Antal, Roth Ignác, Szabó Zsigmond, Szent-Királyi Tivadar, Térey József, Tóth Kálmán, Tóth Sándor, Várray János
- Berettyó-Ujfalu:** Ifj. Weiszberger Ignác
- Ér-Mihályfalva:** Grosz Herman, Kulesár Gyula, Lévay Vincze, Pollák Móritz
- H-Böszörmény:** Gemeinbeck József, Kurländer Gyula
- Hajdu-Nánás:** Slachta János
- Hajdu-Szoboszló:** Körner Béla
- Tisza-Füred:** Schön Jakab, Weismann József